

דין שהיה

דעות הראשונים

רש"י

סומכים על חנניה ואנו משהים קדירה על גבי כירה שאינה גרופה. (אע"פ שהתבשיל אינו מבושל כל צרכו) הוכחות - סתם משנה: אין נותנין את הפת בתוך התנור עם חשיכה ולא חררה על גבי גחלים אלא כדי שיקרמו פניה. (שבת יט ע"ב). משמע שאם קרמו פניה מותר - משמע כחנניה. - רב ששת בשם ר' יוחנן פסק כחנניה.

תוספות

הלכה כחנניה. הוכחות - הגמרא דוחקת (חסורי מיחסרא) להעמיד את המשנה כחנניה.

ר' חננאל, רב האי גאון

הלכה כחנניה

רא"ש

בשביל שרבו דעות וישראל אדוקין במצות עונג שבת ולא ישמעו להחמיר הנח להם כמנהג שנהגו על פי הפוסקים כחנניא

רו"ף

הלכה כחכמים - מותר לשהות ע"ג כירה שאינה גרופה וקטומה, רק תבשיל מבושל כל צרכו ומצטמק ורע לו. הוכחות - לאחר שהגמ' הסתפקה, שואלת הגמ' מה הדין לסמוך ליד, משמע לשהות אסור. - רבה בר בר חנה בשם ר' יוחנן פסק כחכמים. - בהמשך דברי הגמ' השוואה בין כופח בקש וגבבה לכירה דווקא גרופה וקטומה.

רמב"ם

הלכה כחכמים - תבשיל שלא בשל כל צרכו וחמין שלא הוחמו כל צרכן או תבשיל שבשל כל צרכו וכל זמן שמצטמק הוא יפה לו אין משהין אותו על גבי האש בשבת אף על פי שהונח מבעוד יום.

בעל הלכות גדולות, רמב"ן

הלכה כחכמים.

מאור הקטן (רז"ה)

הלכה - מבושל כמאכל בן דורסאי ומצטמק ורע לו - מותר. מתטמק ויפה לו - אסור. מבושל כל צרכו ומצטמק ויפה לו - כמנהג המדינה

סיכום

טור - כירה שהיא עשויה כקדרה ושופתין על פיה קדרה למעלה ויש בה שפיתת מקום שתי קדרות, אם הוסקה בגפת שהוא פסולת של זיתים או בעצים - אסור ליתן עליה תבשיל מבע"י להשהותו עליה לצורך הלילה אא"כ נתבשל כל צרכו והוא מצטמק ורע לו או שהיה חי שלא נתבשל כלל. אבל אם נתבשל קצת אפילו כמאכל בן דרוסאי שהוא שלישי בישול ולא נתבשל כל צרכו, או אפילו שנתבשל כל צרכו אם הוא מצטמק ויפה לו - אסור להשהותו עליה אא"כ גרף או קטם. כך היא שיטת רב אלפס.

אבל רש"י ור"י פסקו שכל שהוא כמאכל בן דרוסאי מותר להשהותו על גבי כירה אפילו אם הוסקה בגפת ועצים ואפילו אינה גרופה וקטומה. ותבשיל שנתבשל כל צרכו אפילו מצטמק ויפה לו מותר גם כן להשהותו עליה.

בית יוסף

פוסקים כחכמים - רי"ף, רמב"ם, רמב"ן, ר' יונה, שאילתות, ה"ר יהודה ברצלוני. פוסקים כחנניה - רש"י, תוספות, ר' חננאל, רב האי, רא"ש, רשב"א, סמ"ג, סמ"ק, ספר התרומה, מרדכי.